

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhia

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia», soc. pe a-tiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Căpăan, Ploesti

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Programul lui Ugron.

(m). Postul deputat Ugron își re-
ncepe activitatea politică, pe care o în-
trerupsese din cauză, că »inteligenta e
coruptă și poporul prea slab, ca să se
poată apăra cu sorți de isbândă contra
volniefilor», după-cum »și-a motivat el
retragerea de pe arena politică mili-
tante. Acesta e unul din evenimentele
mai noue ale politicii actuale maghiare.
Și nou, sau schimbat, apare și progra-
mul, cu care Ugron inaugurează activi-
tatea sa politică; nou cel puțin în formă
și în felul de procedere, deși nu în fond.

Cum știut este, lui Ugron i-s-a oferit
mandatul de deputat din cercelecto-
ral al Șimlului. L-au candidat ale-
gătorii independenți din acest cerc. Ugron
a declarat că primește candidatura și în
o vorbire, adresată deputației, care
i-a oferit mandatul, și-a precizat pro-
gramul noii sale activități.

Mai înainte de toate Ugron a ținut
să arete motivul, care îl îndeamnă să
părăsească atitudinea politică pasivă. El
a accentuat, că inteligența și acum e co-
ruptă și poporul tot slab este și că în
privința aceasta n'a intrat nici o schim-
bare, dar' s'a schimbat altceva, s'a
schimbat situația politică, prin venirea
lui Széll în fruntea guvernului și fusie-
nea partidului apponist cu liberalii. Prin
aceasta partidul guvernamental a
devenit atât de forte, încât acum cei
dela putere nu mai au lipsă să comită
abusuri. Așa crede Ugron.

Față de acest puternic partid se
află ideea de independență, dar' schim-
bându-se situația, trebuie să se facă și
aici o schimbare și aceasta o proclamă
Ugron. Anume partidul, care stă pe
basa de independență trebuie să-și do-
cumenteze capabilitatea de organizare
a statului și de guvernare, cu un cu-
vânt să devie guvernabil.

Acesta e principiul, pe basa că-
ruia Ugron proiectează crearea unui
nou partid un lucru nou în viața po-
litică a partidelor independiste.

Dar' Ugron a mers mai departe și
a arătat calea practică, pe care se poate
valora principiul de independență, sau
mai bine zis a designat primul pas, cel
mai puternic, ce e de făcut spre ajun-
gerea scopului.

Acesta e independența economică,
care e la ordinea zilei și pe care — a
zis Ugron — dacă vom câștiga-o, va fi
o dovadă, că viața de stat independen-
tă este politică unirei și dezvoltării

forțelor și a întrebunțării acestora spre
scopurile sale proprii.

Ugron accentuează, că guvernele
de până acum au dezvoltat puțin activi-
tate pe terenul economic, n'au formu-
lat programul politicii agrare, comer-
ciale și industriale. Aceasta trebuie să
se facă acum. Toate partidele trebuie
să-și împreune forțele și să pună în
serviciul acestei lucrări capacitatea mem-
brilor lor, ca să se stabilească progra-
mul muncii naționale pe mai multe de-
cenii, poate pe un veac înainte.

La această lucrare se angajează el
și declară, că rămâne ceea - ce a fost,
continuând politica de independență și
cultivând direcția practică, care nu zice,
că să aibă totul deodată sau nimica,
ci cele-ce se pot obține le câștigă și le
asigură, ca astfel având razim și în suc-
cese parțiale, să meargă mai departe
spre țintă.

Acesta e programul nou al lui
Ugron. În fond el e ca și mai înainte,
stă pe temeiul independenței, dar' se de-
sebește mult prin practicitea, ce o în-
troduce în el. Partidul se lupte pentru
câștigarea independenței economice, să
se mulțumească cu rezultatele, ce se pot
obține rind pe rind și să meargă trep-
tat spre atingerea scopului: indepen-
dența Ungariei.

Ugron enunțând aceste principii și
modalități, indirect dă a înțelege, că pro-
gramele de până acum a independenți-
lor erau prea idealiste pentru a pute
ajunge la scop. Ele voiau totul sau
nimica; Ugron păstrează idealul, dar' se
gândește și la real și anume la partea
practică a luptei, bine știind, că totul
deodată nu se poate câștiga decât prin
succesul deservit al unei revoluții, la
care Maghiarii n'au ajuns nici-odată.

Pe calea aceasta crede Ugron, că
mai cu siguranță se va pute câștiga in-
dependența, pentru care lucră nu numai
independenții, ci putem zice, că toți Ma-
ghiarii de ori-ce partid.

Unirea în aspirații, ce se manifestă
la Maghiari cu privire la câștigarea in-
dependenței, o aflăm și la noi, clară și
puternică, pentru independența națio-
nală, bine înțeles în cadrul legal și fără
știrbirea integrității patriei. Acesta ne
este idealul, pentru atingerea căruia lu-
crăm cu toții pe teren politic, cultural
sau economic. În lucrarea și lupta no-
astră însă trebuie să ținem cont și de par-
tea practică, ca lupta noastră să aibă
rezultate reale. Să nu fim prea idealiști,
prefinzând totul sau nimica și astfel să
ajungem într'un târziu la convingerea,
ca Ugron acum, că am risipit o bună
parte din puterile noastre, fără a ne
apropia de țintă.

În politică încă se recere împre-
narea idealismului cu realul, cu realita-
tea împrejurărilor și cu practicitea
mijloacelor, căci numai astfel se pot ob-
ține succese reale și mulțumitoare.

Sibiuu, 16 Martie n.

Desarmare. Reichsrath-ul din
Berlin a respins cu 209 de voturi con-
tra 141 proiectul de lege al guvernului
german, de a se înmulți armata ger-
mană, pentru vreme de pace. Foarte
bine. Desarmarea se o facă popoarele
însele, prin denegarea tuturor spe-
selor superflue, cerute pentru armată.

Dieta Boemiei s'a deschis în
14 Martie n. în fața de fața a Ce-
hilor tineri și a marilor proprietari.
Nemții absentează, conform hotărârii
ce o luaseră mai înainte, de a nu întra
nici de astă-dată în dieta provincială
a Boemiei.

La Canossa! Narodni Listi din
Praga crede că drumul ce l'a făcut con-
tele Thun, ministru-president austriac la
Praga, pentru a stabili cu șefii Nemților
un mod de rezolvare al chestiei limbi-
lor din Boemia, a fost un drum la Ca-
nossa, care va fi urmat de retragerea
lui Thun. Poziția lui Thun a început
de altcum să se clatine din momentul
căderii lui Bánffy și a eșirei lui Széll
la suprafață. Ca dovadă, aduce numita
foaie împrejurarea, că Széll imediat după
primirea însărcinării de a forma noul
cabinet maghiar, a mers la baronul
Chlumetzky, — ear' nu la contele Thun,
— cu care a avut întrevedere lungă.

Baronul Chlumetzky ar fi designat
din partea coroanei de urmaș al lui
Thun.

Chestia limbilor în Boemia.

E aproape sigur, că guvernul austriac va
încerca să rezolve chestia limbilor în Boemia,
în modul pe care l'am atins odată. Se vor
forma trei zone naționale în Boemia, una
cehă, una germană și una mixtă, și astfel va
fi și limba oficială în fiecare zonă: cehă,
germană sau mixtă. Proiectul de lege, prin
care se decretază acest lucru, va fi publicat și
pus în aplicare, pe baza s-lui 14 din consti-
tuția austriacă, imediat după închiderea se-
siunii parlamentare a dietei provinciale din
Boemia, după-ce apoi va fi convocat și reichs-
rath-ul austriac, și i-se va supune legea spre
ulterioră aprobare. Modalitatea aceasta a
stabilit-o prim-ministrul austriac Thun în în-
telegere cu câțiva Nemți mai concilianți din
Boemia, de aceea Cehii nu sînt mulțumiți cu
ea. Se vorbește de altcum, că contele Thun
imediat după promulgarea legii numite se va
retrage, ca să evite conflictul cu Cehii.

Din Făgăraș.

**Marti, în 14 Martie, s'a ținut
congregație extraordinară în
Făgăraș, sub presiunea spanu-
lui. Românii s'au prezentat în
număr frumos și au luptat brav.
Propunerea comitetului perma-
nent, de a se trimite o adresă
de felicitare noului minister
ungurese, a provocat discuții în-
flăcărâte. Membrii români Dr.
Șenchea, Dr. Șerban, Dr. N. Mănoiu
au combătut cu argumente tari
propunerea comitetului perma-
nent, arătând, că Românii nu pot
ave încredere în nici un guvern, pe cât
timp principiul de guvernare este ma-
ghiarisarea, etc. Majoritatea, care
se compunea din mameluci de-ai
spanului, a primit însă propu-
nerea.**

**În locul vicespanului Kapo-
csanyi, suspendat în urma de-
fraudărilor comise de Grünfeld,
a fost ales prin aclamație de
vicecomite provisor protonotarul
Alexandru Belle.**

Sașii la Széll.

Se știe că deputații sași din par-
lamentul maghiar au trimis o delegație
de patru la prim-ministrul Széll, ca să-
i afle părerea asupra lor. Ministrul-pre-
sident i-a primit bine. După o tele-
gramă ce i-se trimite din Sibiu semi-
oficiosului, M. Táv. Iroda, răspunsul
prim-ministrului, dat Sașilor, a fost ur-
mătorul:

Ministrul-president declară, că tot-
deauna a avut atragere către Sașii din
Ardeal, pentru că le cunoaște și le sti-
mează valoarea. De aceea e foarte de-
parte de eugetul de a-i scurta în ceva,
fie cât de puțin. N'au să-și teamă
limba, naționalitatea, interesele cul-
turale, pe cari guvernul le va ocroti și
le va promova; dar' pretinde, ca Sașii
să fie în prima linie, cetățeni de stat
(dar' acum nu sînt? R. »Trib.») și să
se deie de fii credincioși ai patriei și
ai statului maghiar. Dacă deputații
lor fac parte din partidul guvernamental
sau stau afară de partide, n'are a face
și nu schimbă întru nimic simpatia ce
le are pentru Sași. Speră că nu îi vor
detrage spriginul.

Natural, că delegația de patru a
deputaților sași din parlamentul ma-
ghiar a fost foarte încântată de răs-
punsul primit dela prim-ministrul Széll.

— Natural, că delegația de patru a
deputaților sași din parlamentul ma-
ghiar a fost foarte încântată de răs-
punsul primit dela prim-ministrul Széll.

Criminalul nevinovat.

— Roman —

de (16)

Gabriele D'Annunzio.

(Urmare).

Iluliana zăcea nemișcată. Deodată
aud sgomot de uși, pași ce se apropiu.
Am sărit sus. În clipita aceasta s'a ri-
dicat și Iluliana.

— Ce se fie oare?

Dar' eu știam ce a fost, prea bine
știam de mai înainte, că ce se va întem-
pla acum. În odaie a intrat Cristina și
m'a agărit gângăvind:

— Te rog pe o vorbă, Măria Ta!

Am eșit.

— Ce-i?

— Mi-a răspuns încoet:

— Băiatului i-s'a făcut rău. Gră-
bește.

— Iluliană, mă duc dincolo pe un
moment. Cristina rămâne la tine. Mă re-
întorc îndată.

Am alergat în odaia lui Raimund.
— Oh, Tullio, băiatul moare! — a
strigat mama aplecându-se spre leagăn
despărtat. — Uite numai, uite!

M'am aplecat și eu spre leagăn. Se
întemplantă o schimbare neașteptată, la
aparență inexplicabilă, grozavă. Obră-
jorii lui erau acoperiți de o culoare sură-
cenușie, buzele îi erau vinete, ochii
stîniți, împăienjeniți. Sărmana făptură

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Révașe din Paris.

— Dedicat Floricai. —

8 Februar.

Pe chearul nărzămfu de din susul
chilimului, prins în două spelci, cucernic,
am așezat de curînd chipul unui prieten,
milostiv și depărtat, ce mi-a întins ram
în vreme de cumpănă. Din adânc res-
pect către el, de nețermurita lui bună-
tate, am să-ți scriu numai atunci, când
voiu simți că în virful penei am o pi-
cătură de aur. Tare mă simt măhnit,
căci mă ved amenințat de a nu pute
lăuda cu glas înalt nici-când, pe prea
slăvitul între toți, pe binefăcătorul meu
iubit. De acum mușele se-i cânte slavă,
căci le-a căpătat în partea lui pe toate.

Cum am putut l'am răspătit și eu,
— după putere.

Ștergarul cusut în riuri de nesti-
mată, la care au lucrat degetele tale
măruntă cât ține o iarnă de lungă, i-l-am
petrecut frumos pe după frunte; — eu
ștergarul de boranjie i-am împodobit
fața, ca unui mire vrednic ce este, —
apoi colțurile aduse, le-am legat cu câte
o panglică.

De vine lumină în casă, schintee
fluturii puserie, sculptorii în razele de
soare furișate pe deasupra își tremură
ștelisoara... pe boranjicul subțire lumi-

Mama, încă tot aplecată spre lea-
găn, a strigat:

— Băiatul moare!

Frideric s'a apropiat grabnic și l'a
privit.

— Se înădușe, — a zis el. — Dar'
nu vedeți? Nu mai respiră.

Și a prins băiatul în brațe, l'a luat
din leagăn, l'a ridicat drept în sus și
l'a scuturat.

— Nu, nu! Ce faci? Îl omori, — a
strigat mama.

În minutul acesta s'a deschis ușa
și înștiințară:

— Medicul.

— Doctorul Jemma a intrat.

— Eram deja pe cale, am întâlnit
trăsura. Ce s'a întâmplat?

Și neașteptând să-i dăm răspuns
s'a apropiat de frate-meu, care ținea încă
în brațe pe Raimund. L'a luat, l'a vi-
sitat minuțios și fața i-s'a întunecat.

— Liniște, liniște, — a zis apoi.

A scos băiatul din scutece; micul
trupșor era tot așa de sur-cenușu, ca și
fața; brațele și picioarele îi ațirau în
jos ca moarte.

— Fă ceva pentru el, doctore, — îl
ruga mama. — Măntuiește-l!

Dar' medicul nu știa ce să înceapă
cu el. I-a pipăit pulsul, și-a lipit ure-
chea de pieptul lui.

— Boală de inimă... Imposibil. Dar'
cum s'a întâmplat această schimbare?
Subit?

Acest „tinăr generos” și-a pus condeiul în serviciul socialismului, a tradus „Evangelii” lui Weiting, provăzându-l cu comentarii.

Weiting, „un sârmă păturosă”, a fost cald de croitor. El a încercat să întemeieze comunismul și anarhia pe învățăturile lui Christos. El susține, în „Evangelii” unui sârmă păturosă, tene ca acestea:

Isus predică încetarea proprietății; — încetarea pedepselor; Isus reneagă familia: Isus nu respectă proprietatea, etc.

Prin învățătura lui comunistică-religioasă, Weiting a picat între două scaune. Comuniștii l-au exchis, ca religioși; credincioșii l-au anatemitat ca pe un om fără de lege. N'a scăpat însă nici de judecată. La 6 Sept. 1843 a fost condamnat, în Zürich, pentru blasfemie, la un an temniță ordinară; a fost și expulsat apoi pe 5 ani din Helveția.

După un semi-secol s'a găsit d-sorul Mezőfi, ca să reediteze învățăturile condamnate, ale comunismului. Weiting El le prezintă în haină nouă, modernă și le laudă. Părerea lui Weiting, că prin liberă hofie s'ar pute ajunge mai ușor la reformarea proprietății, adică la comunism, află că e o genială idee.

În această eră de socialism cartea lui Mezőfi, care pe lângă aprecieri, mai da în „adaus” și textul „Evangelii” unui sârmă păturosă, cu greu, dar poate totuși scăpa de atențiunea procurorului, dacă — și aci e punctul ce ne interesează — dacă n'ar fi dat o lovitură și patriotismului specific maghiar.

Anume Mezőfi și-a însușit dela Weiting și concepțiunea despre patrie. El susține că patria e neamul, poporul la care aparține.

Acela își iubește într-un adevăr patria, care își iubește poporul, neamul. Mezőfi constată, că azi se face mult abuz cu conceptul „patrie”, dar nici cea mai măiestră apucătură (legmüvésztibb kunsztigriiff — zice el) nu poate acoperi „șvindleria” ce se comite cu și în numele patriei.

Eată de ce, credem noi, procurorul n'a putut trece cu vederea cartea lui Mezőfi, ci a încredințat-o pentru crimă în contra legii, contra proprietății și a patriotismului.

Pertractarea s'a făcut. Cartea întreagă s'a cetit înaintea juraților. Procurorul Dr. Nagy Géza și-a rostit vorbirea strâșnică, scoțând la iveală agitația pe tema claselor: bogății și săraci.

„Dar” și mai departe s'a dus acusatul, — exclamă procurorul. — El predică nepatriotismul; îl predică aici, în mijlocul poporului maghiar, care și de altfel atâta dușmani are!”

Două ore a vorbit procurorul pe această temă. Ei și?

În sfârșit după vorbirea apăsătoare se ridică acusatul; respinge dela sine cu indignare acusa de „nepatriot”, și îndrăgă câteva fraze după gustul „patriotismului maghiar”.

Jurații aduc verdict de nevinovăție și tribunalul îl achită de toate acușele.

Întru adevăr multă „șvindlerie” — vorba lui Mezőfi — se face cu numele patriei!

Rămâne însă cu toate acestea adevăr nerostit, că acela își iubește cu adevărat patria, care își iubește neamul!

Măma s'a încercat să-l istorisească, dar' a erupt în plânsul suspinător.

„Știe Iuliana?” — a întrebat frate-meu.

— Nu, poate că nu... poate că va fi ghicit... poate că Cristiana... Rămăi aici. Eu alerg la ea, să văd ce face, apoi mă reîntorc eară.

Am văzut băiatul în mâinile medicului; am văzut pe mamă-mea; am eșit din odaie; am alergat la Iuliana. În preajma ușei am stat pe loc: ce să-i spun? Să-i spun adevărul? Iuliana zăcea în pat tremurând.

— Vezi, Iuliană; sunt aci.

A întrebat încet:

— De acolo vii?

— Da.

— Spune-mi totul.

M'am aplecat spre ea și din nemijlocitate apropiere vorbiam șoptind:

— Îi e rău.

— Da, tare.

— Moare?

— Cine știe! Poate.

Cu mișcare subită și-a întins brațele și m'a cuprins pe după grumazi. Fața-mi i-a alburat-o pe ei; și eu simțeam că tremur, simțeam slăbiciunea celui sârmă sîn bolnav. Și cum o ținam astfel strins la pieptul meu, în suflul-mi s'a trezit viziuni din odaia depărtată, vedeam ochii stinși ai băiatului, buzele lui vineții, palide; vedeam, cum curgeau lacrimile mamei. Nici o bucurie nu era în această rezolvare a chestiei. Inima mi-se strîngea, și suflul, cum se apleca astfel deasupra abisului negru al celui alt suflet, îmi era desperat și pustiu.

ASTRA.

Cele patru sute.

Fatalele „patru sute”, au sosit dela ministrul de comerț la „Asociațiune”. Acestea vor să înlocuiască cele 400 fl. ce „Astra” împărțea învățăcelilor din donațiunea „Transilvaniei”. Se știe cât de mult s'a discutat chestiunea, care acoperea o volnicie ministerială și ascundea o ingerență a guvernului.

Comitetul „Astre” însă a fost așa de tare ca să înfrunte opiniunea publică. A susținut însă că nu va primi banii decât fără condițiune. Acum ne permitem a cere, ca să deie opiniunea publice cel puțin asigurarea că ministrul n'a pus de fapt nici o condițiune.

Mai în jos publicăm „Concursul” la ajutoarele ce se vor da din cele 400 fl.

Concurs.

Pe baza concludusului comitetului central al „Asociațiunei” nr. 68 din 2 Martie a. c. se descrie concurs pentru conferirea a 16 ajutoare de câte 25 fl. anual din suma de 400 fl. pusă la dispoziția „Asociațiunei”, de către ministrul de comerț pentru ajutorarea învățăcelilor meseriași români din patrie.

Ajutoarele se vor împărți în două rate semestrale și anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fiecărui an.

Învățăcelii meseriași, cari doresc a reflecta la unul dintre aceste ajutoare au să înainteze pe lângă cerere următoarele documente:

1. Atestat de botez în original sau în copie legalizată.
2. Testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare.
3. Atestat că se află deja lucrând la vre-un măiestru sau corporațiune și cu ce succes.
4. Contract, în original sau copie legalizată, încheiat cu măiestrul conform §-ului 61 al legii industriale (art. de lege XVII. 1884).
5. Atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă, și
6. Adevărtață dela părinți sau tutori, că sunt deosebiți a-lăsa la învățătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile înscrise cu aceste documente se să înainteze la subsemnatul comitet până în 15 Aprilie n. a. c.

Cererile înscrise mai târziu nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunei” pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiu, la 2 Martie 1899.

Dr. H. Pușcariu, Dr. Beu, vicepreședinte. secr. II.

Cronica zilei.

Sibiu, 16 Martie n.

Convenția germană-română.

După încheierea convențiunei între Germania și România, cu privire la căile ferate, postă și telegraf, între Berlin-București-Constanța și Constantinopol, semnată la Berlin de către d-nii Bülow și Beldiman, dl D. Sturdza, președintele consiliului român a adresat dlui Bülow, titularul afacerilor străine din Berlin, o telegramă de felicitare, la care acesta a răspuns printr-o alta, în termeni foarte cordiali.

XIII.

Pe când inserase, Raimund nu mai era. Pe micul cadavru se vedeau toate simptomele otrăvirii acute de acid carbonic.

În urechi îmi viau strigătele și plânsetele, cuvintele neînțelese, pe cari mama le striga, în timp ce Frideric și femeile o conduceau afară de acolo.

— Nime se nu se atîngă de el, nime se nu-l atîngă! Eu voesc să-l scald, eu voesc să-l înfășui... eu...

Stăteam acolo, singur. Medicul încă era în odaie, dar' eu eram singur. În mine se întemplea ceva extraordinar, dar' nu înțelegeam încă.

— Du-te, — mi-a zis medicul, luându-mă blând de umeri. — Du-te de aci. Du-te.

M'am supus. În antișambră m'a îmbrățișat Frideric. Dar' eu nu plângeam, nu-i înțelegeam cuvintele. Dar' l'am auzit făcând amintire de Iuliana.

— Du-mă la Iuliana, — i-am zis eu. — L'am luat de braț și m'am lăsat să mă conducă — ca pe un orb. În preajma ușei i-am zis:

— Lasă-mă.

— Mi-a strîns tare brațul, apoi m'a lăsat. Am intrat la Iuliana.

În casă întreagă noaptea era liniște de moarte. În coridor ardea o lumină; am mers în direcțiunea aceea. Se întemplea ceva extraordinar în mine, dar' încă nu știam ce. O ușă era deschisă, am intrat.

În mijlocul odaiei era leagănul cu perdeala albă, între patru lumini aprinse. De-o latură ședea frate-meu, de cealaltă Ioan Scordio, un moșneag venerabil, nașul lui Raimund. De prezența bă-

Pentru masa studenților români din Brașov au mai contribuit din profitul lor net următoarele institute române de bani din patrie: „Sebeșana” din Sebeș cu 25 florini, — „Doina” din Câmpeni cu 15 fl. — și „Economia” din Lugoj cu 5 fl.

La închisoare. Avram Giurgiu, învățător în Vama-Buzăului, originar din comuna Bulzești (Zarand), a intrat ieri în închisoare la Tirgul-Murcșului pentru a-și face osânda de 14 zile, la care a fost condamnat pentru că a cântat „doina lui Lucaci”.

DL Giurgiu este unul dintre acei învățători, cari în vara anului 1895, aflându-se la exercițiu de arme (la honvezi) în Tirgul-Murcșului, au cântat amintita „doină” și din cauza asta nu numai că au fost cu toții pedepsiți din partea forurilor militare cu câte 10 zile arest de casarmă, dar' au fost urmăriți și din partea forurilor civile. Resultatul a fost, că dl Giurgiu și colegul său Andreiu Rusu, învățător în Frata-de-Câmpie, au mai fost pedepsiți și din partea acestor foruri cu câte 14 zile închisoare și cu câte 100 fl. amendă.

Procesul lor s'a fost pertractat tocmai în ziua când oficerii români au făcut vestita vizită la Brașov.

Comisiunea pentru congrua, întrunită la 14 l. c. a ales cinci secțiuni, cari să examineze conserierile venitelor, și să le refacă conform noiei hotărâri a Maiestății Sale. Această hotărâre stabilește aceleși principii, ca și legea despre congrua confesiunilor necatolice.

Procesul, pe care comitetul parohial al bisericii române Sf. Nicolae și al școlilor românești din Brașov l'a intentat ministerului de instrucție publică din România pentru plata subvenției anuale de 75.000 franci, va veni mâine, Vineri, înaintea tribunalului de Ilfov.

Comitetul parohial e reprezentat prin domnii Maioreșcu, Vasile Lascăr și C. Disescu.

În Gilău, istorica comună de lângă Cluj s'a zidit o biserică nouă. A costat, afară de materialul necesar, peste 11 mil. Credincioșii gr-cat. au jertfit câte 20—60 fl. de familie. Acum se așteaptă ca biserica să fie sfințită. Speșele necesare se adună prin aranjare de petreceri. O astfel de petrecere s'a dat la 19 Febr. A succes foarte bine și a dat 52 fl. 16 cr. venit curat.

Limba română în Bucovina. Patria din Cernăuți constată, că limba română care se învață în școlile din Bucovina diferă în mod esențial de limba vorbită și scrisă în România. De aici rezultă particularitatea, că țeranii din Bucovina pot foarte bine să se facă a fi înțeleși de țeranii din Muntenia și din Ardeal, pe când limba claselor superioare din Bucovina e aproape neînțeleasă pentru clasele superioare din România.

Cum Bucureștii a devenit centrul mișcărilor literare și culturale a tuturor Românilor, „Patria” propune ca:

1. Toți candidații la profesorat pentru limba și literatura română să fie

trânului nu m'am mirat nimic, mi-se părea un ce firesc.

M'am așezat la capetul leagănului, între două lumini de ceră. Frate-meu și bătrânul erau încă acolo, dar' eu eram singur. Dela micul mort numai fața și mâinile se vedeau. Gurița lui, care cu strigătele ei așa des îmi trezea ura, a amușit sub misteriosul sigil.

Atunci, în minutul acela, în suflul meu se făcu mare lumină. Eu am simțit taptă. Și o dorință grozavă mă cuprinsese, să-mi mărturisesc crima, să-mi destăinuesc secretul, să declar în fața acestor doi oameni: că eu l'am omorât!

Amândoi se uitau la mine; și eu am observat, că amândoi așteaptă îngrijorată ce ce voi face eu. Și am grăit:

— Și știți voi oare, că cine a omorât pe acest nevinovat?

În liniștea profundă vocea-mi suna așa de straniu, încât și mie însumi îmi părea necunoscută. Și o subită spaimă mi-a înghețat sângele, mi-a paralizat limba, mi-a întunecat vederea. Și simțeam, că frate-meu mă sprijinește și îmi atinge fruntea. Așa vuet puternic îmi suna în urechi, încât numai vag, fragmentar îi înțelegeam cuvintele. Am înțeles, că el crede că din cauza acestui deliriu mi-s'a turburat mintea și că încearcă să mă ducă de acolo. M'am lăsat să mă ducă.

M'a condus în odaia mea, în continuu spriginindu-mă. Spaima mă ținea încă înfășuit. Când am zărit lumina ce ardea solitară pe masă, m'am cutremurat. Nu-mi mai aduceam aminte, că eu o lăsasem aprinsă.

— Desbracă-te, culcă-te în pat, — mi-a zis Frideric și gîngăș m'a dus mai departe făcându-mă de mână. (Va urma).

obligăți a dovedi, înainte de a fi admiși la examen, că au urmat cursuri, cel puțin în timp de două semestre la o universitate din România (Iasi sau București).

2. Că profesorii cari au deja catedre să obție un concediu de un an și un supliment de salar, pentru a-și pute completa cunoștințele la una din cele două universități românești.

Acest lucru n'ar strica nici unor profesori ai noștri.

Din Chior. Ni-se scrie: Adunarea învățătorilor din tractele protopopești Mireș și Șomcuta, constituți ca filială ai noiei Reuniuni gr-cat din comitatele Săltmar și Ugocia, au ținut adunarea lor de primăvară la 9 Martie n. în școala din Finteușel. Au participat aproape toți învățătorii, și învățătoarea Rafila Pavelea, din Șomcuta, în frunte cu președintele Ioan Sărb, prot. în Șomcuta. După serviciul d-zeesc celebrat de preotul local, s'a ținut în școală, prelegere practică despre „Marc Coriolan”, de către învățătorul Ioan Belle. — Începându-se ședința s'a constatat cine lipsește și s'a dictat fiecăruia pedeapsă de câte 1 fl. — Înv. Aur. Bodea, din Mireș, a cetit disertațiune despre „autoritatea învățătorului”. Prelegerea practică s'a criticat și s'a declarat bună. Proxima adunare se va ține în Remetea.

S'a discutat apoi asupra foilor școlastice și s'a decis, că Foia Poporului din Sibiu, fiecare învățător să o privească ca o foaie oficioasă a acestei Reuniuni filiale și să se procure fiecare pe speșele sale. Cât pentru „Foia școlastică” din Blaj s'a lăsat, ca comitetul central să facă pași la autoritățile bisericești pentru a permite să se aboneze din visteria bisericeii.

Învățătorul din loc ne-a invitat apoi pe toți la ospitala sa masă, unde s'au spus și toast frumoase, și s'a cântat. Au tostat: protop. Sărb, Ștef. Pop, inv. în Poșta, Teod. Blaga, vicepreședintele Reuniunii și dl Ioan Belle. Ne-am despărțit cam pe la 5 ore d. a. cu „la revedere în Remetea”.

Școli în Dobrogea. Dl Ioan Neșefescu, prefectul județului Tulcea, a luat inițiativa de a înființa în județ școli primare practice de agricultură, de pescuit, de dogărie, viticultură și pomologie.

Decemdată se vor înființa școli de pescuit în comunele Mahmudia, Isaccea și Măcin; școli de agricultură în Cataloi, Enisala și Casamcea, și o școală de dogărie cu aplicațiuni de viticultură și pomologie în comuna Ni colțel.

Registrul „Tribunei” pe 1898. Abonenții noștri cari au obiceiul bun de a-și colecta numerii și a-i compacta în volum, pot să aibă și „Registrul publicațiilor „Tribunei” în anul 1898”, trimițînd 5 cr. în marce postale. Acest registru alfabetice e cheia marelui volum.

Concurs. Sînt escrise concurs pentru întregirea următoarelor parohii române greco-orientale din arhidieceză:

Fărău, parohie de clasa III, protopresbiteratul Târnavei. Emolumentele dau venit anual de 435 fl. Cererile se să adreseze oficiului prot. în Cetatea-de-Baltă (Küküllövár).

Sebeș, parohie de clasa III, protopresbiteratul Sebeșului. Emolumentele dau venit de 432 fl. 70 cr. A se adresa la oficiul prot. în Sebeșul-săseșc.

Termenul la ambele e de 30 zile.

Lacul diavolului. S'a vorbit deja de multe lacuri, a căror alimentație de apă este o adevărată taină. Însă poate din acest punct de vedere nu este nici unul mai extraordinar decât lacul diavolului, în statul Missouri (America-de-Nord). Acest lac este situat în virful celui mai înalt pisc din munții Ozark și are maluri înalte de câte 15 până la 20 de metri. Nu se vede nici un canal de alimentație, nici un rezervoriu și de jur împrejur până la o distanță de 160 de kilometri, nu există nici o înălțime mai mare. Și cu toate acestea, apele acestui lac se urcă și se coboară une-ori până la deosebiri de nivel de 10 metri. Acest lac al diavolului, cum i-se zice în ținut, are o întindere de aproape jumătate de hectar. Căldorul ajunge acolo prin stațiunea Fordland a drumului de fer dela Kansas-City la Memphis. Înălțimea apei lor nu este în relațiune aparentă cu ploile, căci se întîmplă că, după ploii mari lacul se fie foarte scăzut, pe când în vreme de secetă el se umflă foarte mult. Adăncimea lacului este de 30 de metri, când e scăzut. Acest lac nu e situat decât la o înălțime de 480 de metri. Aci e de sigur tot secretul existenței lui. Se poate foarte bine, ca el să fi primit apa pe sub pământ dela distanțe foarte mari, de pe înălțimi mai mari decât a lui. În tot cazul e un lac foarte interesant și nici un turist nu trece prin statul Missouri fără ca să-l viziteze.

Procesul lui Cârțan. Martia trecută a venit înaintea secției a II-a a curții de apel din București, acțiunea intentată de badea George Cârțan, subcomisarului G. Puică.

Cârțan, care a călătorit atîta și care pretutindena e de foarte onorat pe lângă, că subcomisarul l'a maltrat tot mai în țeara unde se credea mai liber. Într-o bună dimineață a fost ri-

dicat de pe stradă ca un simplu vagabund, dus la secția 16, unde în urma perchișișiei ce i-s'a făcut, portofelul lui Cârțan s'ar fi găsit ușurat cu vre-o 300 de lei în hârtii ipotecare!

Cârțan era asistat de dl Kanciof, ear' inculpatul Puică de dl Petrovici.

Discutarea afacerii s'a aminat pentru Vineri, pentru a se da timp dlui Petrovici să studieze dosarul.

Eată de ce Cârțan a lipsit din Sibiu la instalarea Metropolitului, lucru care altfel de sigur nu se întîmpla.

La cultivarea rațională a dinților etc., recomandăm articolele renumite indicate în inseratul de azi al renumitei parfumerie Meltzer.

La Abonament lunar

pentru
Martie st. vechiu
invită
Administrația ziarului „TRIBUNA”.

ECONOMIE.

„Al cui e pământul, — e și patria”.

— Bancă ardeleană de rente.

Sub titlul: „Al cui e pământul, e și patria”, Erdélyi Gazda în nr. 1 din a. c. publică un articol de fond din care pe scurt dăm următoarele:

Pământul ajunge în mâinile naționalităților străine, pentru-că din cauza crizei agrare, ce ține extrem de mult, și din alte cauze, clasa proprietarilor nu mai este în stare a-și susține pământul împovorat cu datorii, ci îl vinde celui-ce promite mai mult, fără considerare la aceea, dacă acela e Maghiar sau altă nație! El voeste să mântuiască ceva din ruinele averii sale, — vină-i ajutorul dela ori-cine.

În comitatele: Pojon, Nitra, Trenčin, Šopron și Moșon, stau nelocuite curți enorme, în locul lor Prusiani, Boemi, Moravi, ș. a. și-au întocmit cătune. În Ardeal băncile românești adună posesiunile Maghiarilor ca să le folosească pentru întărirea naționalității lor. Până când pământul a fost în mâinile Maghiarilor, au înfruntat furtunile veacuri de-arindul. Călcați în picioare mai curînd sau mai târziu, ear' s'au recales, pentru-că pământul le-a dat putere nouă; însă nu va mai fi astfel, dacă odată vor perde terenul de sub picioare. „Erd. G.” întreabă deci: ce e de făcut? Și răspunde, că statul și societatea maghiară nu trebuie să stea cu mâinile încrucișate, ci să-și adune toate puterile pentru a pute mântui ce e de mântuit. Deposedările din partea vestică a țării, deși îi neliniștesc, au totuși și partea lor bună. Străinii vin cu capital mare, și împămîntenesc economia intensivă, învață limba, iubesc națiunea maghiară și se prefac cu timpul în membri folositori ai acesteia. Mult mai triste sînt stările din Ardeal. Aci curge o luptă fără sânge, dar' cu atât mai turbată în contra elementului maghiar, o luptă nutrită de dincolo de munții Predealului, — și posesiunile ocupate de băncile românești sînt perdate pe veci pentru națiunea maghiară. Aci se se înceapă reacțiunea cea mai energică, pentru-că altfel mai curînd sau mai târziu vor perde Ardealul, care de veacuri a fost susținător statului maghiar.

„Erd G.” vorbește apoi de lupta agresivă ce o poartă statul german în contra Polonilor din Posen prin banca de rente, ajutată de stat cu 10 milioane marce, ca prin spriginul ei să depoziteze pe Poloni, înlocuindu-i cu elemente germane. Acest sistem de luptă, început de Bismarck, crede, că ar fi potrivit și aici, dar' numai pentru apărarea posesiunilor maghiare. Ceea-ce însă în Germania face statul, aici trebuie să înceapă societatea. Spre acest scop ar fi mai acomodată o „Bancă ardeleană de rente”. Trebuie să-și deie partea sa: statul, institutele de bani și „Emko”, care nu și-ar pute folosi mai bine decât în modul acesta capitalul seu de 1 1/2 milion. Banca aceasta ar cumpăra posesiunile, pe cari proprietarii maghiari nu le mai pot susține, și le-ar împărți între proprietarii mijlocii și mici, cari să le plătească apoi prin armonisare. În acest chip s'ar pute face mult și pentru sanarea emigrării Săcuiilor, dându-li-se tot ajutorul posibil, ca să rămână aici. Reuniunea agricolă ardeleană încă trebuie să favorizeze în-

ființarea numitei bănci în scopul mântuirii pământului transilvan din mâni străine. »Erd. G.« încheie cu cuvintele: »Periculum in mora«.

Discutarea acestei teme continuă și în nr. 4 și 6 ai lui »Erdélyi Gazda«. Din aceste articole dăm pe scurt următoarele:

Szalay Pál felicită pe Ordódy pentru ideea suferită; se întreabă însă: succedea-va realizarea ei în modul recomandat, prin înființarea unei »Bănci ardelene de rente«? Crede, că guvernul își va da concursul spre acest scop, și că chiar trebuie să-l dea. Concursul băncilor din provincie, pare-că-l trage la îndoielă. Spune, că această încă s'au înființat pe scopul, ca proprietarii maghiari să ajungă la împrumuturi ieftine, însă activitatea lor a dovedit, că nu mântuirea clasei proprietarilor le este țința principală. Aceste bănci își fac acum venitele fără multă osteneală; ear' în cazul, dacă ar sări în ajutorul unei bănci de rente, ar fi necesitate la o muncă mai intensă cu parcare, economia, controlarea plăților și a., totuși trebuie să facă acest lucru, pentru-că înființarea, existența și îmbogățirea lor își au baza în proprietățile maghiare. Sub societatea maghiară, ce încă trebuie să-și dea concursul la înființarea băncii de rente, Szalay înțelege clasa proprietarilor și a industriașilor maghiari, și se întreabă: oare clasa proprietarilor maghiari, în starea sa abia suportabilă, putea-va subseria acțiunile pentru numita bancă, și fii-vor posibil să-și împlinescă datorințele, când nu mai biruie cu plățile cametelor de după datorii și cu speșele împrunute cu purtarea economiei? Și oare clasa industriașilor e în o stare mai bună? Ear' dacă s'ar înființa banca de rente cu ajutorul guvernului, al băncilor, al proprietarilor și meseriașilor, și dacă aceea 'și-ar începe lucrarea sa mântuitoare prin cumpărarea proprietăților ajușe la vînzare, păcîndu-le cu deosebire muncitorilor, sîcui și maghiari de pe Alföld, lipsiți de pămînt, — oare în cazul acesta s'ar afla mijloacele dorite și corăspunzătoare, prin care se asigură posesiunile cumpărate? În legătură cu acestea amintește de colonisările făcute din partea statului cu scopul de a împiedica emigrările în România și America, și prin aceasta a asigura rămânerea proprietăților cumpărate în mâni maghiare. 'I-a succed această guvernului? Nu! ci în destule cazuri coloniștii au desertat mult mai săraci decît erau cu ocaziunea ocupării pămîntului ce li s'a dat.

Tot în nr. 4 alt corespondent spune, că mare parte a sîcui, odinioară liberă, a ajuns lucrătoare cu ziua, și se confundă tot mai mult în miserie; că cametele peste 12% după împrumuturile contrase dela institute de bani, trebuie să o aducă la cerșitorie, că colonisările erariale din Ardeal, urzite de ministerul de agricultură, pe lângă toate înlesnirile posibile, ce s'au făcut coloniștilor, nu au succed, cu toate-că cametele după prețul de cumpărare, nu trec peste 2%. Banca de rente, care se va înființa, va fi bine să cumpere moșii ajunse la tobă și să le vîndă earăși proprietarilor lor, dîndu-le posibilitatea ca să le plătească în anuități suportabile. În chipul acesta, sub conducerea băncii de rente, s'ar pute înființa multe economii de model, cari vor avea influență binefăcătoare asupra înaintării economiei generale.

În nr. 6, tot la loc de frunte, alt corespondent arată modul cum de regulă proprietățile ajung la vînzare, și că lucrul principal este, ca acestea să se mîntuiască pe seama maghiarilor. Spre acest scop stabilește două principii fundamentale. Unul este, ca pămîntul să ajungă în mâinile acelor Maghiari, cari îl vor pute susține cu succes. Al doilea, ca în acțiunea de scăpare atențiunea să se îndrepteze spre proprietatea mijlocie și mare. Banca de rente, ajutată de stat și de factorii designați din partea lui Ordódy, să se înființeze. Aceasta să cumpere toate proprietățile maghiare ajunse la vînzare, să le dea în arîndă la arîndatori maghiari, cari vor oferi garanțiile de lipsă, ușurându-le după putință toate condițiile; dacă s'ar afla cumpărători maghiari, să se vîndă acestora, însă pe lângă condițiile cele mai favorabile de plată. Neaflînd nici arîndatori, nici cumpărători maghiari, pămîntul să se lucreze în regie proprie, astfel ca cel pus în fruntea economiei, să se împărțasească din veniturile ce le va administra institutului de rente. Cuota aceasta să se capitalizeze în favorul conducătorului moșiei, până-cînd ea va fi deajuns ea, eventual cu ajutorul ei, persoana respectivă să poată deveni administrator fix de sine stătător sau arîndator. În chipul acesta s'ar satisfacă principiul prim, că adevărat cumpărătorul sau arîndatorul ori administratorul ar deveni economi în tot înțelesul cuvîntului. Încît pentru al doilea principiu, că adevărat să se pună pondul principal pe scăparea proprietăților mijlocii și mari, aceasta ar fi de lipsă, pentru-că proprietățile astfel cumpărate și administrate ar deveni tot atîtea foculare de acțiune pentru proprietățile mici din comuna respectivă, cum și pentru cele din comunele apropiate. Resultatul acestei organizațiuni ar fi, că elementelor maghiare capabile a-și procura proprietăți în condiții favorabile, li-s'ar ușura ajungerea acestui scop; asemenea și arîndatorilor harnici, solizi și punctuali; ear' administratorilor conștiințosi li-s'ar da posibilitatea de a-și câștiga pînea de toate zilele, și cu timpul și independența. Și cine s'ar îmbulzi ca administratori pe proprietăți de câte 2, 3—400 jugere? De sigur fiii sîcui, cari au spore de inteligență maghiară în regiunile locuite de naționalități și ar susține acolo clasa mijlocie, care trebuie susținută; căci până aceasta sustă și înfloreste, Ardealul rămîne și va fi maghiar. Resultatul ar fi deci, că elementelor maghiare vrednice să trăiască, li-se va deschide calea spre a se valida pe terenul economic. Fîrrește că un astfel de institut va trebui să lucreze cu un capital și aparat mare. Chestia aceasta de importanță capitală trebuie să țină deștepte cercurile chemate a lua inițiativa, pentru-că »acum e timpul, sau nici-odată«, — »periculum in mora«.

(După »Rev. Econ.«)

POSTA REDACȚIUNII

Dlul I. Maior. Se vor publica. »Așteptarea« e dragă.

»Reclamă ori...« Nu se publică. Dacă cineva își face reclamă și găsește ziare care îl servesc, nu ne privește. Dacă prin aceasta ar păgubi binele public, ar fi altceva. Ne place, că subserii articolelor; dar' ne-ar plăce și mai mult dacă ai subserii articolelor mai de interes general.

E. Delta. Raport nu e, că nu spune nici un fapt. Corespondența nu e, că nu tratează o chestie principiară; foiaș nu e, deși are părți poetice; și e din toate căte ceva. Toemai de aceea nu o putem publica. Forma defectuoasă.

Gene. Nu se publică din aceleși considerații. E prea-prea ruptă; prea scrisă în galop; și prea neînțeleasă. Asta n'a reușit.

Din public. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

La serata literară împreună cu dans, ce s'a aranjat în 23 Febr. a. c. de către tinerimea universitară română din Cluj, au binevoit a contribui următorii:

I. Seara la cassă: D-na Nasta 3 fl., d-na Petricaș (Turda) 2 fl., N. N. 1 fl., Dr. L. Ciato 1 fl., P. Chicheș (Aphida) 4 fl., Sim. Pop 4 fl., V. Pop (Mănaștur) 5 fl., Greg. Pop (Cian) 2 fl. 50 cr., Dr. Nerva Moldovan 5 fl., V. Podoabă 5 fl., d-soara E. Iacobescu (Veresomb) 2 fl., I. Onciu (Iclod) 5 fl., T. Roșescu 2 fl., Dr. I. Chitul 1 fl., Dr. G. Popa 1 fl., d-na vîd. Roșescu 2 fl., Dr. C. Barbu 5 fl., d-na Car. Pop 2 fl., A. Motta 3 fl., Leont. Pop 4 fl., I. Pop 1 fl., A. Codarcea (Turda) 3 fl., Emer. Pop 4 fl., V. Pop 1 fl., Dr. A. Keresztes 5 fl., T. Chiorean (P.-Cian) 3 fl., Dr. Aur. Isac 15 fl., E. Mânzat 3 fl., Dr. Eug. Solomon 5 fl., Drd. Bozac 1 fl., d-na Bohățel 3 fl., Drd. B. Crișan 1 fl. 50 cr., N. Mandeal 1 fl. 50 cr., d-na Popitan 2 fl., Dr. T. Mihali 4 fl., Hosszu, jude de tablă 3 fl., Dr. Andre 4 fl., A. Giurgiu 3 fl., I. Totolan (Micești) 3 fl., d-na Baldi 3 fl., N. Pop 3 fl., Dr. Ciuta 5 fl., I. Cioplea 5 fl., N. Cupșa (Feldioara) 3 fl., Alexiu Pop 3 fl., Dr. Suciu (Hațeg) 5 fl., Ant. Pop 3 fl., Laur. Pascu 1 fl. 50 cr., N. N. 1 fl. 50 cr., A. Filip 1 fl., Dr. S. Tămăș 4 fl., Drd. Dosa 1 fl., N. Bobeș 2 fl., V. Persina 1 fl., D. Vajda-Voevod 6 fl., I. Beres 1 fl., Dr. Bogdan (Brașov) 2 fl.

II. Prin postă: Dr. A. Mocsonyi 5 fl., Dr. A. Frâncu 5 fl., N. N. 20 fl., Dr. Z. Chirtop 5 fl., E. Mocsonyi 5 fl., A. Bercean (Ghiriș) 3 fl., C. Cothișel (Certege) 2 fl., Maria Nicolescu n. Șoneriu (S.-Kéz) 1 fl., I. Moldovan (Catină) 3 fl., I. Dăbucuros (Arad) 1 fl., Dr. G. Tripon 2 fl., X. Y. 2 fl. 05 cr. La oltă 232 fl. 55 cr., din care sumă subtrăgîndu-se speșele de 185 fl. 25 cr., rezultă un venit curat de 47 fl. 30 cr.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

care sumă s'a folosit pentru scopul destinat.

Primească mulțumitele noastre toți generoșii contribuții pentru spriginul și interesul ce ni-l-au dat. În același timp ne simțim plăcut îndemnați a aduce cele mai vii mulțumite ale noastre d-soarelor Valeria Isac și Valeria Roșescu și dlui Drd. Sigismund Pop, cari au binevoit a ne acorda prețiosul d-lor concurs, ridicînd mult valoarea seratei.

Cluj, în 11 Martie 1899.

În numele comitetului:

Ioan Scurtu, Enea Andrea,
președinte. cassar.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI

»Foaia Pedagogică«. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonament: 1 an 3 fl., o jumătate de an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III, nr. 5 din 1 Martie 1899 are următorul cuprins: Reuniunea învățătorilor din districtul Sibiului în fața noului Arhiepiscop și Metropolit. — Înființarea unui muzeu școlar, de Dr. P. Șpan. — Modele de lecțiuni: Cele patru regiuni ale lumii, trei lecțiuni din geografie, I, de Dr. D. P. Barcianu. — Ceva despre însemnătatea desemnului în școala populară, de Iosif Velocan. — Din literatura școlară, și un răspuns dlui I. Petran. Informațiuni.

»Liga Română«, revistă săptămînală pentru interesele culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminică. Anul IV, nr. 9 din 28 Februarie v. are următorul cuprins: Un program de contraziceri, de Delavale. — O nouă lovitură de moarte. — Széll și naționalitățile. — Ungurii și Împăratul, de Tic-Tac. — Die Széll'sche Politik, de Ein 7-bger Rumäne. — Aus der rumänischen Presse. — Foile săsești despre noi guverne. — D'ale noastre, de Stan. — Manifestațiunile pentru Metropolitul Meșianu. — Ultimele săpături la Forum Roman. — Chestiunea poloneză în Prusia. — Conflictul germano-german. — Românii din Istria. — Societatea de cultură macedo-română, de Mumbasir. — Apel și rugare către on. inteligența română și către on. redacțiuni ale foilor române. — Informațiuni.

»Foaia Școlastică«. Organ al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhiepiscopia gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«. Apare în Blaj la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul pe an 3 fl. v. a. Pentru România 10 lei. Anul I, nr. 3 din 15 Martie 1899 are următorul cuprins: Baza educației este autoritatea și respectul, de m. — George Șincai de Șinca și școalele populare române (continuare), de prof. Ioan Rațiu. — Științele naturale în școala populară (continuare), de Teodor Văndor. — Educațiunea fizică școlară, de N. Pop. — Bibliografie. — Diverse. — Posta redacțiunii.

Bibliografie.

»ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ«

editată sub auspiciile și din însărcinarea Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Dr. Cornelin Diaconovich,

prim-secret. Asociațiunii.

A apărut fasc. XIII. al acestei mari publicațiuni, cuprinzînd articolele Docan-Emeri, la oltă peste o mie. Și de astă-dată putem remarcă o lungă serie de articole de deosebit interes românesc. Amintim între altele biografiile: Doda, Domici, Dora d'Istria, Dorobant, Dosofteu, Drăgescu, Drăghiceanu, Drăghiescu, Drăgici, Droghi, Duca, Dudesu, Dulfu, Dumba, Dumbrava, Dunca, Eliade (Evolcan), Elisabeta reg. (T. Maioreseu); apoi art. istorice: Dorobanți, Dozsa (Trăilă), Dragoș (D. Onciu), Egiptul arheol. (Antonescu T.), musica egipt. (T. Cernu); deasemenea găsim un bogat material de geografie: Dolj, Dorna, Dorohoiu, Drăgășani, Dragomirești, Dunărea (Iannescu). În fine mai amintim următoarele articole mai mari și mai interesante: Doina (Băseanu), Drama (Densușan), Domeniul Coroanei (Robin), Durerea și Embrion (Vaschide), Educațiune (Velovan), Electrice (Galucei), Emancipațiune (Florin), etc. Atât apariția regulată a fasciculelor, cât și îngrijirea cu care este condusă această mare lucrare, ne îndreptățește la speranța, că prima »Enciclopedie Română« va fi terminată de curînd în condițiuni pe deplin mulțumitoare.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

»Trilby«, sensaționalul roman de George du Maurier, tradus de curînd în românește de »Afin dela Tuscia« se află de vînzare și la librăria noastră.

E un volum de 336 pagini, tipărit frumos pe hîrtie fină, și elegant adjustat; foarte potrivit cadou de ocazie. Costă numai un florin (2 coroaie).

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE

»LUPTLE ROMANILOR«.

»Liga Română« scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor«:

»Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe cînd lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într-un breviar trecutul acestor lupte combinîndu-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta vedea nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grijă de a o feri de orice balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindenea. Mai ales în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

»Călimdarul Poporului«

in

»Convorbiri Literare«.

Distinsa și cea mai veche revistă română face recenziune în ultimul său număr, pe Noemvrie, »Călimdarului« nostru.

Uită această apreciere:

»Călimdarul poporului pe anul 1899«. Anul XIV, Sibiu, editura și tiparul »Tipografia«, societate pe acțiuni, Sibiu, merită să fie relevant pentru țința pe care o urmărește și pentru mijloacele care le întrebunțează.

E un adevărat călimdar popular, care în afară de materia calendaristică obicinuită, conține materia cea mai potrivită pentru a țină deșteaptă conștiința națională în popor.

În »Dela 1848« se povestește plutele Românilor în contra asupritorilor unguri, ear' în »Revașul nostru« se face o dare de seamă despre toate incidentele care au turburat viața românească din Ungaria dela Septembrie 1897 până în Septembrie 98. Afară de aceasta se relevă faptele care vădesc că viața românească se menține și se manifestă cu putere atît în regat cît și în celelalte țări locuite de Români.

Într'adevăr mai rar carte care se urmărească cu atîtă unitate de concepțiune scopul propus.

»Libertatea«.

Dl T. V. Păcățian a îmbogățit de nou literatura română cu o carte de mare valoare. Celebra scriere a lui John Stuart Mill, despre »Libertate«, publicată în coloanele foii noastre, a apărut acum și în broșură separată. Ne place a crede, că cei-ce au cetit în mici fragmente această admirabilă creațiune a unei minți adînc cugetătoare, se vor grăbi să-și procure cartea, pentru a pute ceti de nou ori-cînd mîrețele ideii ale lui Stuart Mill, acum în întregul lor. Exteriorul cărții e foarte plăcut; tiparul frumos și curat, ceea-ce face onoare »Tipografiei«, societate pe acțiuni în Sibiu. Cartea, — compusă din 248 + XVI. pagine 80 — se vinde cu 1 fl. v. a. exemplarul (pentru România 3 lei) și se poate comanda dela »Librăria Tipografiei, societate pe acțiuni în Sibiu«, — strada Poplăcei 15.

Sosiți în Sibiu.

În 16 Martie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor«. D-na Dăhinen cu fiica, privată din Sebesul-săseș; Dreknier, fabricant din Tîrgul-Mureșului; Tureu, hotelier din Blaj; Rottmann din Szabadka, Eschentohr din Salzburg, Braun, Glück, din Viena, Schwarz, Friedmann, din Budapesta, comercianți.

Hotel »Neurhner«. Linkoy din Agnita, Székely din Sighișoara, ingineri; Fiola, Schermer, din Mähr-Weiskirch, cadeți; Weissner, comerciant din Viena.

Hotel »Mellner«. Dr. Schiltam, medic din Orlat; Drach, voiajor din Viena; Stoica, comerciant, Ivants, antreprenor; Balogh, neguțetor de poame din Budapesta.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 Martie n. 1899

Sămînțe	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățeneș nou	75	9 10	76	10 05
Grâu de Tisa	75	10 10	76	10 20
Grâu de Pesta	75	10 05	76	10 15
Grâu de Alba-Reg.	75	10 10	76	10 15
» » Bacica	75	10 20	76	10 30
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Sămînțe vechi ori noue				
Săcără	prima de natră	10—7	8	8 06
Orz	de vînare	60—62	6 16	6 40
	de bere	64—66	6 70	7 50
Ovăz	bănăț.	39—41	5 3	6 15
Cucuruz (porumb)	de alt soi	—	5 55	6 60
Maiu	—	—	11 50	12 85
Hrîșcă	—	—	4 25	4 60
Grâu	Mart-Apr.	9 73	9 74	
Cucuruz	Sept-Oct.	8 56	8 5	
Ovăz	Maiu-Iun.	4 62	4 6	
» »	Iulie-Aug.	—	—	
» »	Mart-Apr.	6 79	6 81	
» »	Oct.	—	—	
rodute diverse	Soi u			
	dela	până		
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	
» »	roșie	—	—	
Oleu de rap.	radinat	—	—	
Uns. de porc.	dela Pesta	54 55	55	
» »	dela țeară	—	—	
Slănină	sventată	53	54	
Sos	afumată	—	—	
Prune	—	—	—	
Licitar	slavon, non	—	—	
» »	bănățeneș	—	—	
Miere	brută	—	—	
» »	galbină străcurată	—	—	
Ceară	de Rosenau	—	—	

»Călimdarul Poporului«

in

»Convorbiri Literare«.

Hărte-monetă română	Ocup.	9 46 vînd	9 50
100 turcești	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	—	—	19 10
Buble rusești 100 l.	—	126 75	127 85
Galbeni	—	9 61	9 65
Napoleon-d'ori	—	9 50	9 55
100 Marce germane	—	58 57	59
Livres sterling	—	11 92	12 02

Bursa de Budapesta.

Din 14 Martie n. 1899.

Renta de aur ung. 4 1/2%	—
» » » 4 1/2%	—
» » » 4 1/2%	100 25
Imprumutul câlilor ferate ung.	121 50
Amerisarea datoriei câlilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	122 50
Amerisarea datoriei câlilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102
Bonuri rurale ung.	98
» » » croate-slavone	99
Obligațiunile desp. regalilor	101 50
Imprumut cu premiu ung.	156
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140
Renta de hărte austriacă	102 50
» de argint austriacă	102 25
» de aur austriacă	123 50
Losuri austriace din 1860	160 25
Acțiunile băncii austro-ungare	955
» » de credit ung.	—
» » de credit austr.	—
Scrieri fondare ale institutului de credit și economii »Albina«	102
Argintul	5 69
Galbeni împărătești	5 65
Napoleon-d'ori	9 50
Mărci 100 imp. germane	58 50
London 10 Livres sterlingi	120 45

Bursa de Viena.

Din 14 Martie n. 1899.

Renta de aur 4 1/2%	122 20
» » » 4 1/2%	100
Imprumutul câlilor ferate ung.	122
Amerisarea datoriei câlilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	101 75
Amerisarea datoriei câlilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121 60
Bonuri rurale ung.	98
» » » croate-slavone	99
Imprumut cu premiu ung.	156
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	160
Renta de hărte austriacă	102 50
» de argint austriacă	102 25
» de aur austriacă	123 50
Losuri austriace din 1860	160 25
Acțiunile băncii austro-ungare	955
» » de credit ung.	—
» » de credit austr.	—
Argintul	5 70
Galbeni împărătești	5 67
Napoleon-d'ori	9 55
Mărci 100 imp. germane	58 55
London 10 Livres sterlingi	120 37

Bursa de București.

Din 2 Martie — 4 ste p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	98
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Imprumut municipal 5%	97
Scrișuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7 1/2%	—
Idem urbane 7 1/2%	—
„ „ „ 8 1/2%	106
„ „ „ 5%	82
Banca Națională (100 lei vînd intr.)	146 87
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vînd)	420
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vînd)	497
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei vînd)	106
Oblig. Casei Pensionier	280
Agio	—

Cel mai plăcut lucru

pentru ori-cine e, dacă la cultivarea rațională și conservarea dinților, gingiilor, gurei, primește preparate garantate bune: [87] 1—6

Apă de gură Aseptin,
Praf conservativ de dinți,
Perii de dinți, cele mai bune } cunoscute cu renume.

Parfumeria Meltzer,
strada Cisnădiei (edificiul comandei de corp),
în Sibiu. Gustav Meltzer,
fabrică de săpun și lumini, strada Gușteriei,
în Sibiu.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

— fondată la anul 1868 —

în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiul propriu),
asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

contra pericolului de foc și exploziune:

clădiri de ori-ce fel, locuințe și edificii economice, magazine de mărfuri, mobile vestiment, rufe, caré și vite de tot soiul, fructe de câmp și produse de recoltă **pe viața omului:**

în toate combinațiunile, ca asigurări pe casul de moarte, cu termene fixate, asigurări de copii, de zestre, rente viagere etc.

Dela întemeierea institutului s'au solvit:

pentru desdaunări de incendii: pentru capitale asigurate pe viață;
cor. 2,643.465.74 **cor. 2,203.096.58**

Cu totul ooroane 4,846.562.32.

Consiliul de administrare:

President:

Dr. Wilhelm Bruckner,

president al camerei advocatiale din Sibiu și deputat dietal.

Vicepreșidenți:

Zacharia Boiu, asesor consistorial. **Carol de Hanneheim,** jude de tribunal t. p.

Membrii consiliului:

Demetriu Comșa, **Iosif Drotleff,** **Samuel Fritsch,**
presidentul reuniunii agricole rom. primarul orașului Sibiu. cassar al reuniunii de avansuri
din Sibiu și prof. seminarial. în Sibiu.

Stefan Stroia, **Ioan de Preda,** **Dr. Carci Wolff,**
notar comitatens și membru în avocat și fiscal consistorial. directorul casei de păstrare gen.
cons. de suprav. al „Albinei”. în Sibiu.

Director executiv: **Adolf Albrich.**

Prospecte și tipărituri se dau gratuit.

Informațiuni și oferte se primesc la Direcțiune în Sibiu, precum și la agenturile generale și principale în Arad, Cluj și Brașov (H. Hermann), asemenea și la agenturile speciale în locurile mai însemnate.

[1826] 18—30

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etagiul I., curtea I.

Un candidat de avocat.

Subscrisul am lipsă de **un candidat de avocat român,** sau unul care cunoaște perfect și limba română. Cine deci dorește, poate fi aplicat momentan pe lângă condițiuni favorabile. A se adresa către subscrisul în Nagy-Szt.-Miklós.

Dr. Nestor Oprean,
[90] 5—6 avocat.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de **Teodor Raica,**
profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de”

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografiei”,
societate pe acțiuni în Sibiu

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincea

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterea Șulțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

An eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia”, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile” (editura Librăriei Socce & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort”, versuri (ca continuare la „Balade și Idile”), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

Trufandale de saison

Icre de crap roși!

Icre negre de Astrahan!

Masline grecești excelente!

Halva de Constantinopol!

Unt de lemn franțuzesc!

Olei de in (în adins pentru noi tescuit).

Brânză sēcuiască proaspătă (în beșicute).

Cascăval de Penteleu!

Brânză de Liptau!

Cremă de Carpați (picantă)!

Totdeauna proaspete, din prima calitate și cu prețuri moderate, la

„**Concordia**”,

societate comercială pe acții,
Sibiu.

[88] 3—3

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a **Ardealului**, și cu deosebire **Munții-Apuseni**, patria lui **Horia și Iancu**, să citească scrierile lui **Silvestru Moldovan** anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„*Liga română*”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intra în adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Foaia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă poporală.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„**Foaia Poporului**”

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50

„Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75

„Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.

„Din goana vieții”, ediția III. (1895). fl. 1.75.

„Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.

„Ieana sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.

„Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

— Cel mai nou volum de *nuvele*: —

„În viltoare”, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marshall.

An apărut și se află de vânzare la „Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu” următoarele cărți de mare valoare literară:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere de

TEODOR V. PĂCĂȚIAN.

Prețul 1 fl. v. a.

Cartea aceasta ar trebui să o citească și studieze fiecare Român luptător pentru dreptul național.

Scopul în drept

(Vol. I.)

de **Dr. Rudolf de Jhering**

traducere autorizată de

TEODOR V. PĂCĂȚIAN.

Prețul 4 fl. v. a.

Op mare și de mare preț pentru apărătorii dreptului, îndeosebi pentru avocați, judecatori, legiuitori, și pentru cei-ce doresc se îmbrățișeze carierele acestea.

LIBERTATEA

de

John Stuart Mill

traducere de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Unul din cele mai admirabile produse ale literaturii universale din veacul nostru.

Cărțile acestea sunt traduse într-o limbă frumoasă și ușoară românească, au fost primite cu multă și binevoitoare simpatie din partea presei române, pot deci să decoreze ori-ce bibliotecă românească.

Se pot comanda dela

Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu
(Nagyszeben), strada Poplăcei nr. 15).

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.